

## AUTOGYROLENTÄJÄN LUPAKIRJA

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain 1242/2005 45 §:n nojalla.

### Sisältö:

1. Yleistä
2. Lupakirjan myöntämisen edellytykset
3. Lupakirjan haltijan oikeudet ja rajoitukset
4. Lupakirjan voimassaoloaika
5. Lupakirjan myöntäminen
6. Lupakirjan uudelleenkirjoittaminen
7. Lupakirjan uusiminen
8. Eroavuus- ja perehdyttämiskoulutus
9. Lisäoikeudet
10. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

## 1 YLEISTÄ

### 1.1 Soveltamisala

Tämä määräys koskee enintään kaksipaikkaisilla autogyroilla harjoitettavaan lento-toimintaan vaadittavan lupakirjan vaatimuksia.

### 1.2 Määritelmiä

Tässä ilmailumääräyksessä tarkoitetaan:

**Autogyrolla**, ilma-alusta, joka saa pääasiallisen nostovoimansa lähes pystysuoras-sa olevan akselin ympäri vapaasti pyörivään roottoriin vaikuttavista aerodynaami-sista reaktioista,

**ilmailuviranomaisella**, Suomen toimivaltaista ilmailuviranomaista.

Tässä määräyksessä autogyrolentäjästä käytetään lyhennettä AG-lentäjä, autogy-rolentäjän lupakirjasta AG-lentäjän lupakirja, autogyrolentokoulutuksesta AG-lento-koulutus ja autogyrolennonopettajakelpuutuksen haltijasta, AG-lennonopettaja.

## 2 LUPAKIRJAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

### 2.1 Ikä

Hakijan on oltava vähintään 17-vuotias.

### 2.2 Tiedot

Hakijalta vaaditaan ilmailuviranomaisen hyväksymän lentokoulutusluvan haltijan antama tietopuolinen koulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on ko-keissa osoittanut AG-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa seuraavissa oppiaineissa:

- a) ilmailun säädökset
- b) autogyron rakenteet ja moottori
- c) autogyron mittarit
- d) aerodynamiikka
- e) ohjausoppi
- f) sääoppi
- g) lentosuunnistus

- h) autogyron käyttö ja hoito sekä lento-ohjekirja
- i) ihmisen suorituskyky ja rajoitukset
- j) lentotoimintamenetelmät.

Edellä mainittujen oppiaineiden lisäksi hakijalla on oltava rajoitetun radiopuhelimen hoitajan kelpuus (PEL M2-92 ja PEL M2-93) tai sitä varten voimassa oleva koulutus (TRG M1-11).

2.2.1 Mikäli hakijalla on voimassaoleva purjelentäjän tai kuumailmapallolentäjän lupakirja, hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut AG-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa oppiaineissa b) - h) ja j).

2.2.2 Mikäli hakijalla on voimassa oleva luokka- tai tyyppikelpuus lentokoneita varten tai moottoripurjelentäjän tai ultrakevytlentäjän lupakirja, hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on kokeissa osoittanut AG-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa oppiaineissa b) - e) ja h).

2.2.3 Mikäli hakijalla on voimassa oleva tyyppikelpuus helikoptereita varten, hakijalta vaaditaan todistus siitä että hän on kokeissa osoittanut AG-lentäjältä vaadittavaa tiedon tasoa oppiaineissa b), e) ja h).

2.2.4 Mikäli hakijalla on hyväksytysti suoritettu teoriakoulutus jotakin kohdissa 2.2.1- 2.2.3 mainittua lupakirjaa varten, hänet voidaan vapauttaa teoriakoulutuksesta ja loppukokeista samojen oppiaineiden kohdalta kuin ko. lupakirjan haltijakin, mikäli aiemmin suoritettuun teoriakoulutukseen liittyvien loppukokeiden suorituspäivämäärät ovat enintään kaksi vuotta vanhoja.

2.2.5 Mikäli hakijalla on jokin vanhentunut kohdassa 2.2.1 - 2.2.3 mainittu lupakirja, on hakijalle järjestettävä tarvittaessa täydentävää teoriaopetusta niistä koulutusohjelmaan kuuluvista oppiaineista, joista voimassa oleva lupakirja oikeuttaisi antamaan vapautuksen ja oppilaan on suoritettava hyväksytysti kaikkien oppiaineiden loppukokeet.

### 2.3 Lentokoulutus ja -kokemus

Hakijalta vaaditaan ilmailuviranomaisen hyväksymän lentokoulutusluvan haltijan autogyrolentokurssin mukainen autogyrolentokoulutus. Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hän on suorittanut AG-lentäjältä vaadittavalla suoritusohjelman ja hänellä on seuraavissa kohdissa vaadittu lentokokemus.

2.3.1 Hakijalta, jolla ei ole aiempaa lentokokemusta, vaaditaan:

- a) Vähintään 30 lentotuntia autogyrolla, joista vähintään 15 lentotuntia koululentoina ja vähintään 5 lentotuntia yksinlentoina, ja
- b) edellä mainittuihin lentoihin on kuluttava vähintään 5 lentotuntia matkalentoina sisältäen vähintään 100 km:n pituisen matkalennon yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.

2.3.2 Hakijalta, jolla on voimassa oleva purjelentäjän lupakirja, vaaditaan:

- a) vähintään 35 lentotuntia purjelentokoneella ennen lentokoulutuksen aloittamista, ja
- b) vähintään 20 lentotuntia autogyrolla, joista vähintään 10 lentotuntia koululentoina, ja
- c) edellä mainittuihin lentoihin on kuluttava vähintään 5 lentotuntia matkalentoina sisältäen vähintään 100 km:n pituisen matkalennon yksin, jonka aikana on suoritettava lasku pysähtymiseen saakka vähintään yhdelle lentopaikalle, joka ei ole sama kuin lähtölentopaikka.

2.3.3 Hakijalta, jolla on voimassaoleva moottoripurjelentäjän tai ultrakevytlentäjän lupakirja tai luokka- tai tyyppikelpuus lentokoneita varten, vaaditaan vähintään 15 lentotuntia autogyrolla, joista vähintään 10 lentotuntia koululentoina ja vähintään 2 tuntia yksinlentoina.

2.3.4 Hakijalta, jolla on voimassaoleva tyyppikelpuus helikoptereita varten, vaaditaan vähintään 10 lentotuntia autogyrolla, joista vähintään 5 koululentoina ja vähintään 2 yksinlentoina.

2.3.5 Hakijalta, jolla on voimassaoleva kohdassa 2.3.3 mainittu lupakirja ja tyyppikelpuus helikoptereita varten, vaaditaan vähintään 5 lentotuntia autogyrolla koululentoina.

2.3.6 Hakijalta, jolla on vanhentunut purjelentäjän-, moottoripurjelentäjän, ultrakevytlentäjän lupakirja, tai vanhentunut tyyppi- tai luokkakelpuus lentokoneita tai helikoptereita varten, vaaditaan edellä kohdissa 2.3.2 - 2.3.5 vaaditun koulutuksen lisäksi lennonopettajan arviointikoululennon pohjalta koulutuspäällikön tai päälennonopettajan määrittelemä lisäkoulutus.

## 2.4 Taito

Hakijalta vaaditaan todistus siitä, että hakija on lentokokeessa:

- a) suorittanut AG-lentäjältä vaadittavalla suoritustasolla sekä normaalit että hätätilanteiden vaatimat ohjausliikkeet autogyrolla, ja
- b) osoittanut valmiutensa noudattaa ilmailiikennepalvelun toimintaohjeita ja menetelmiä.

Hakijan on suoritettava koko lupakirjakurssi ja kaikki tietopuoliset kokeet hyväksytysti ja täytettävä kohdan 2.3 kokemusvaatimukset ennen lupakirjan myöntämiseksi lennettävää lentokoetta.



## ~~2.5 Lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset~~

~~Hakijalla on oltava voimassa oleva luokan 1,2 tai 4 lääketieteellinen kelpoisuustodistus.~~

## 3 LUPAKIRJAN HALTIJAN OIKEUDET JA RAJOITUKSET

### 3.1 Oikeudet

3.1.1 AG-lentäjän lupakirjan haltija on oikeutettu toimimaan ilman korvausta autogyron päällikkönä seuraavasti:

- a) lentämään yksinlentoja, ja
- b) kuljettamaan matkustajia edellyttäen, että
  - hänellä on vähintään 40 lentotuntia autogyrolla, joista vähintään 15 tuntia yksinlentoina, ja
  - hän on suorittanut hyväksytysti tarkastuslennon matkustajankuljetusoikeutta varten, ja tarkastuslentäjä on tehnyt nimikirjoituksellaan vahvistetun merkinnän matkustajankuljetusoikeudesta lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan ja antanut ilmailumääräyksen TRG M1-6 mukaisen tarkastuslento-lausunnon.

3.1.2 Jos AG-lentäjän lupakirjan haltijalla on voimassa oleva purjelentäjän, moottoripurjelentäjän tai UL-lentäjän lupakirja matkustajankuljetusoikeudella tai voimassa oleva luokka- tai tyyppikelpuus lentokoneita varten tai helikopterin tyyppikelpuus, hän on oikeutettu kuljettamaan matkustajia myös autogyrolla.

### 3.2 Rajoitukset

3.2.1 AG-lentäjän lupakirjan haltija saa toimia päällikkönä autogyrossa vain, jos hän on viimeisen 12 kuukauden aikana suorittanut autogyrolla tai helikopterilla:

- a) vähintään kaksi lentoa, tai
- b) lentänyt koululennon lennonopettajan kanssa.

3.2.2 AG-lentäjän lupakirjan haltija, jolla on matkustajankuljetusoikeus, saa kuljettaa matkustajaa vain, jos hän on viimeksi kuluneiden 90 vuorokauden aikana lentänyt autogyrolla tai helikopterilla ohjaavana ohjaajana:

- a) vähintään 3 lentoonlähtöä ja laskua, tai
- b) lentänyt koululennon lennonopettajan kanssa.

## 4 LUPAKIRJAN VOIMASSAOLOAIKA

Lupakirja myönnetään enintään viideksi vuodeksi. Lupakirjan voimassaolon edellytyksenä on, että lupakirjan haltijalla on voimassa oleva luokan 1, 2 tai 4 lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

## 5 LUPAKIRJAN MYÖNTÄMINEN

Lupakirjan myöntämistä varten hakijan on esitettävä ilmailuviranomaiselle ilmailumääräyksessä PEL M1-4 mainitut asiakirjat.

## 6 LUPAKIRJAN UDELLEENKIRJOITTAMINEN

Ilmailumääräyksessä PEL M1-4 julkaistujen lupakirjan uudelleenkirjoittamista koskevien vaatimusten lisäksi lupakirjan uudelleenkirjoittamisen edellytyksenä on, että:

- a) hakija on toiminut autogyron, purjelentokoneen, moottoripurjelentokoneen, ultrakevyen lentokoneen, lentokoneen tai helikopterin ohjaajana vähintään kahdella eri lennolla lupakirjan päättymistä edeltävien 12 kuukauden aikana, tai
- b) hakija esittää todistuksen voimassa olevasta luokka- tai tyyppikelpuutuksesta lentokoneita varten tai helikopterin tyyppikelpuutuksesta, tai
- c) hakija esittää todistuksen lupakirjan voimassaolon päättymistä edeltävien 12 kuukauden aikana jollakin kohdassa 6 a) tai b) mainitulla ilma-aluksella lennetyistä kyseistä lupakirjaa koskevan ilmailumääräyksen rajoituksia koskevan kohdan tarkoittamasta koululennosta, tai
- d) hakija esittää lausunnon enintään kolme kuukautta vanhasta hyväksytysti suoritetusta lentokokeesta tai tarkastuslennosta jollakin kohdassa 6 a) mainituista ilma-aluksista, tai
- e) hakija esittää lausunnon enintään kolme kuukautta vanhasta hyväksytysti suoritetusta lentokokeesta tai tarkastuslennosta kohdassa 6 b) tarkoitetun luokka- tai tyyppikelpuutuksen myöntämistä tai voimassaolon jatkamista varten.

## 7 LUPAKIRJAN UUSIMINEN

Vanhentuneen lupakirjan uusimisesta määrätään erikseen (ilmailumääräykset PEL M1-4 ja PEL M1-5).

## 8 EROAVUUS- JA PEREHDYTTÄMISKOULUTUS

8.1 Eroavuuskoulutuksen autogyrolle, joka on varustettu poikkeavilla laitteilla tai ominaisuuksilla, tulee sisältää riittävästi harjoituksia, joihin kuuluu järjestelmien kaikki toimintamenetelmät normaaleissa ja hätätilanteissa.

8.2 Eroavuuskoulutuksen voi antaa AG-lennonopettaja tai tyyppiin hyvin perehtynyt henkilö. Eroavuuskoulutuksen antaneen henkilön on tehtävä koulutuksesta nimikirjoituksellaan varmennettu merkintä ohjaajan lentopäiväkirjaan.

8.3 Jokaiselle uudelle AG-tyypille on ohjaajan saatava perehdyttämiskoulutus. Koulutuksessa on perehdyttävä lento-ohjekirjaan.

## 9 LISÄOIKEUDET

### 9.1 Vesilento-oikeus

Vesilento-oikeuden saamiseksi AG-lentäjän on saatava hyväksytyn ohjelman mukainen koulutus ja hänen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

9.1.1 Tiedot seuraavista aiheista:

- a) vesiliikennettä, vesiautogyroja ja niiden käyttöä koskevat lait, asetukset ja määräykset; vesiliikenteessä käytettävät hätämerkinannot, hätäliikenne ja pelastuspalvelumenetelmät

- b) vesiautogyrojen ohjaustekniikka ja käsittely eri sääolosuhteissa vesiliikehtimisessä ja rantautumisessa sekä hätätilannetoimenpiteet
- c) vesiautogyrojen käyttö, hoito ja huolto sekä erityisominaisuudet kuten aerodynaamiset ominaisuudet, kellukkeiden vastustekijät sekä suorituskykyvertailut vastaaviin maalaskutelineellä varustettuihin autogyroihin ja vesiautogyroilta vaadittava erikoisvarustus ja sen käyttö.

#### 9.1.2 Lentokokemus

- a) Lentokokemusta autogyron päällikkönä vähintään 15 lentotuntia ennen vesilentokoulutuksen aloittamista,
- b) viisi tuntia koululentoja ja 50 laskua veteen autogyrolla ja
- c) on suorittanut hyväksytysti lentokokeen vesilento-oikeutta varten.

Itsenäinen vesilentolentotoiminta edellyttää että, lentokoulutusluvan haltijan koulutuspäällikkö tai päälennonopettaja on varmentanut nimikirjoituksellaan hyväksytysti suoritettun koulutuksen lupakirjan haltijan lentopäiväkirjaan ja tarkastuslentäjä on antanut ilmailumääräyksen TRG M1-6 mukaisen tarkastuslentolausunnon

#### 9.1.3 Vesilentokelpuus tai – oikeus muulla ilma-aluksella

Mikäli ohjaajalla on vesilentokelpuus moottorilentokoneita varten tai vesilento-oikeus UL-lentokoneita varten ja vähintään 15 lentotunnin kokemus autogyron päällikkönä, hän on oikeutettu lentämään myös vesiautogyrolla saatuaan tämän määräyksen kohdan 8 mukaisen eroavuuskoulutuksen.

## 10 VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

10.1 Tämä ilmailumääräys tulee voimaan 1.6.2009 ja kumoaa ilmailumääräyksen PEL M2-80 12.5.2008.

10.2 Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitettu koulutus voidaan suorittaa loppuun 31.12.2009 mennessä.

10.3 Ilmailuviranomainen voi myöntää poikkeusluvan yksipaikkaiskoulutukselle hakijan esittämän hakemuksen ja koulutusohjelman mukaisesti 31.12.2009 saakka. Poikkeuslupa voi olla voimassa enintään 31.12.2010 saakka.